

БӨЛІМ: БАСТАУЫШ СЫНЫП

4-сынып оқушыларының оқу сауаттылығын арттыруға арналған факультативтік курс тәжірибесі

ЖАРИЯЛАНДЫ
30.09.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/182678/>**Куандыкова Айгуль Ескараевна**

Астана қаласы әкімдігінің

«М.Шоқай атындағы № 51 мектеп-гимназиясы» ШЖҚ МКК

Бастауыш сынып мұғалімі

Бүгінгі білім беру жүйесінде бастауыш сынып оқушыларының оқу сауаттылығын дамыту, олардың кітапқа қызығушылығын арттыру және шығармашылық қабілеттерін қалыптастыру өзекті мәселе болып отыр. Мектептегі педагогикалық тәжірибе көрсеткендей, 4-сынып оқушылары кейде мәтінді толық түсінбейді, жаңа сөздерді дұрыс қолдана алмайды немесе өз ойларын жүйелі жеткізе алмайды. Осы тұрғыдан факультативтік курс оқу дағдыларын жетілдіру, балалардың шығармашылық ойлауын дамыту және ұлттық-адамгершілік құндылықтарды бойына сіңіруге бағытталған.

Курс барысында оқушылар әртүрлі жанрдағы әдеби шығармалармен танысады: ертегілер, аңыздар, шағын әңгімелер, өлеңдер. Әдеби мәтіннің мазмұнын талдау арқылы балалар өз сөздік қорын байытады, кейіпкерлердің іс-әрекеті мен мінез-құлқын түсініп, олардың жағымды және жағымсыз қасиеттерін ажырата алады. Сонымен қатар, шығарманың негізгі идеясын анықтау, мәтінді ауызша және жазбаша түрде жеткізу балалардың логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу мәдениетін дамытады.

Педагогикалық тәжірибе көрсеткендей, балаларды оқуға қызықтыру үшін әртүрлі әдіс-тәсілдерді қолдану тиімді.

Мысалы: **Топтық және жұптық жұмыс:** оқушылар шағын топтарға бөлініп, мәтінді талдап, өзара сұрақ-жауап арқылы негізгі ойын анықтайды. Бұл әдіс балалардың өзара қарым-қатынас дағдыларын, тыңдау қабілетін және ынтымақтастықты арттырады.

Ойын элементтері: мәтін бойынша викториналар, кейіпкердің мінез-құлқын анықтау ойындары, «сұрақ-жауап» конкурстары арқылы сабақ қызықты өтеді. Балалар ойлай отырып, шығармашылық белсенділігін арттырады.

Әңгімелесу және пікірталас: оқушылар шығарманың тақырыбы немесе кейіпкерлердің әрекеттері бойынша пікірталас жүргізеді. Бұл тәсіл сөйлеу дағдысын жетілдіріп, өз ойын жүйелі жеткізуге мүмкіндік береді.

Шығармашылық тапсырмалар: мәтінге сүйене отырып, оқушылар сурет салып, әңгіме құрап, көрініс қояды. Бұл тәсіл қиялын дамытып, мәтінді терең түсінуге септігін тигізеді.

Жобалық жұмыстар: балалар шағын топтық жобалар арқылы белгілі бір тақырыпқа эссе, плакат немесе презентация дайындайды. Бұл әдіс логикалық ойлау мен шығармашылық қабілетті үйлестіреді.

Курс барысында оқушылардың белсенділігін арттыру үшін мәтінді талдауда және шығармашылық тапсырмаларда сұрақ қою техникасы, ролдік ойындар, сценарий бойынша ойындар, сөздікпен жұмыс әдістері сияқты тәсілдер қолданылады. Сонымен қатар, мәтіннің мазмұнына сүйене отырып, балалар өз сезімдері мен ойларын еркін жеткізіп, шығармашылық қабілеттерін көрсете алады.

Практикалық тәжірибе көрсеткендей, курс соңында балалардың оқу сауаттылығы айтарлықтай жақсарды. Оқушылар мәтінді толық түсінуге, кейіпкерлердің мінез-құлқын талдауға, өз ойларын ауызша және жазбаша жеткізуге үйренді. Сонымен қатар, кітапқа деген қызығушылықтары артты, шығармашылық тапсырмалар арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамытуға мүмкіндік алды. Курстың әдіс-тәсілдері балалардың сөйлеу мәдениеті мен ұлттық-адамгершілік құндылықтарға қызығушылығын арттырды.

Қорытындылай келе, 4-сынып оқушыларына арналған бұл факультативтік курс тәжірибесі оқу процесінде практикалық мәні зор, педагогикалық тиімді әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы балалардың оқу сауаттылығын, шығармашылық қабілеттерін, сөздік қорын және шығармашылық ойлауын кешенді түрде дамытуға мүмкіндік береді. Курс бағдарламасын мектептегі факультативтік сабақтарда немесе қосымша үйірмелерде қолдану оқушылардың жан-жақты дамуына ықпал етеді, сондай-ақ олардың кітапқа деген қызығушылығын тұрақты түрде қалыптастыруға септігін тигізеді.

КМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.